Terenski dio 1. sjednice Upravnog odbora HŠD 2026. godine

Oliver Vlainić

Hrvatsko šumarsko društvo

1. sjednica UO HŠD-a u Lovačkoj kući Babinac

Ogranak Bjelovar zajedno s UŠP Bjelovar bio je domaćin održavanja 1. sjednice Upravnog odbora HŠD-a za 2026. godinu. Sama sjednica održana je 24. travnja 2026. u lovačkoj kući Babinac. Sudionike sjednice dočekala je i pozdravila predsjednica Ogranka Bjelovar Martina Pavičić, dipl. ing. šum. uz koju je bila i zamjenica predsjednice Ogranka Tatjana Faletar, dipl. ing. šum. U sklopu sjednice prezentirane su obavijesti od prosinca 2025. godine, raspravljene su aktualnosti u HŠD i Šumarskom listu te usvojen prijedlog Izmjena i dopuna Statuta HŠD-a koji će biti na dnevnom redu sljedeće sjednice Skupštine HŠD-a. Prije sjednice središnjica HŠD-a obišla je grob Marine Mamić u Bjelovaru i odala počast nekadašnjoj predsjednici Nadzornog odbora HŠD-a i predsjednici Ogranka Bjelovar.

Po završetku sjednice prije zajedničkog ručka sudionike je pozdravila zamjenica voditelja UŠP Bjelovar Renata Vuk, dipl. ing. šum. Osnovni podaci o UŠP Bjelovar su sljedeći:

Ukupna površina šuma i šumskih zemljišta je 122.784 ha dok je obrasla površina 119.447 ha. Drvna zaliha iznosi 33 milijuna m^3 od čega se većina odnosi na šume s regularnim načinom gospodarenja dok je zaliha raznodobnih šuma 85 tisuća m^3 i zaliha prebornih šuma 76 tisuća m^3. Godišnji tečajni prirast je 812 tisuća m^3, a prosječni godišnji etat 680 tisuća m^3. Otvorenost šuma obrasle površine iznosi 14,47 m/ha. UŠP Bjelovar gospodari šumama preko 13 šumarija. Ima dvije radne jedinice RJ Prijevoz, mehanizacija i graditeljstvo i RJ Rasadničarstvo.

Predsjednica HŠD-a Ogranka Bjelovar Martina Pavičić

Izvršenje uzgojnih radova u 2025. godini bilo je 9.802.233 eura, a plan za 2026. godinu iznosi 10.773.468 eura. Plan sječa neto za 2026. godinu je 682.127 m^3. Vlastitim kapacitetima godišnje se posječe i izradi 49 %, vanjskim kapacitetima 42 %, a samoizradom 8 %. Ostvarena dobit u 2025.godini bila je 6 milijuna eura.

U rasadniku u Velikim Zdencima na površini od 10 hektara svake se godine uzgoji oko 1,2 milijuna sadnica hrasta lužnjaka, a rasadniku u Utiskanima na površini od 3 hektara godišnje uzgoji se oko 600 tisuća sadnica hrasta kitnjaka.

UŠP gospodari s divljači u dva lovišta, Žabljački Lug Česma (7.117 ha) i Pisanička Bilogora (10.480 ha), a u njima se nalazi lovna divljač jelen, srna i divlja svinja. U sklopu Šumarije Velika Pisanica posluje Lovačka kuća Babinac s mogućnostima smještaja i organiziranja komercijalnog lova na krupnu divljač uz stručne lovne vodiče te organiziranje raznih poslovnih i privatnih skupova.

U sastavu Šumarije Čazma je Klonska sjemenska plantaža hrasta lužnjaka na površini od 26 ha gdje je posađeno 2.785

rameta i klonska sjemenska plantaža poljskog jasena na površini od 7,30 hektara na kojoj je posađeno 2.500 rameta. Obje su formirane od najboljih jedinki selekcionirane populacije radi toga da se dobije genetski kvalitetan reprodukcijski materijal za proizvodnju sadnog materijala.

Broj zaposlenih krajem 2025. godine bio je 777, od čega je bilo 411 neposrednih i 366 režijskih zaposlenika. Prema 2023. godini to je smanjenje za 105 zaposlenika (12 %). Na dan 30. travnja 2026. bilo je 816 zaposlenih. Među zaposlenima su 2 doktora znanosti, 1 magistar specijalist te 110 zaposlenika s visokom stručnom spremom: 99 šumarskog, 4 ekonomskog, 3 pravnog, 3 geodetskog i 1 građevinskog smjera.

Upraviteljica Šumarije Velika Pisanica Slađana Begić

Zamjenica voditelja UŠP Bjelovar Renata Vuk i prezentator u sastojini Dejan Pavlović

Nakon ručka svi sudionici sjednice obišli su dio kompleksa GJ Pisanička Bilogora Šumarije Velika Pisanica. Ova gospodarska jedinica ima nepovoljan raspored dobnih razreda ukupno i za uređajni razred obične bukve zbog velikog udjela sastojina starijih od 60 godina. Kompleks u blizini lovačke kuće Babinac uglavnom je obnovljen te prevladavaju sastojine 1. i 2. dobnog razreda. Na dva stajališta stanje sastojina u obnovi prezentirali su: upraviteljica Šumarije Velika Pisanica Slađana Begić, dipl. ing. šum., zamjenica voditelja UŠP Bjelovar Renata Vuk, dipl. ing. šum., i stručni suradnik za uzgajanje šuma Dejan Pavlović, dipl. ing. šum.

1. stajalište: odsjek 39b, uređajni razred gospodarska sjemenjača običnog graba, starost 90 godina, površina 8,43 ha. Dio odsjeka je gotovo čisti grabik, dok u sjevernom dijelu dominira bukva koja se kvalitetno pomladila. Do sada su izvršena dva sijeka, pripremni (2025. godine) i naplodni (2026. godine) te je napravljen šumski red. U tijeku je konverzija u sastojinu hrasta lužnjaka gdje je 2024. godine izvršeno rahljenje tla te je unesen žir na 70 % površine. U 2025. godini izvršeno je tretiranje pepelnice. Sastojina je vrlo kvalitetno pomlađena pomlatkom hrasta lužnjaka uzrasta 20 – 30 cm i pomlatkom obične bukve (povišeni dijelovi) uzrasta 40 – 70 cm. U planu za ovu godinu je zaštita od pepelnice. Praćenjem stanja pomlatka i provođenjem potrebnih uzgojnih radova može se očekivati dovršetak konverzije 2028. godine.

2. stajalište: odsjek 44b, uređajni razred gospodarska sjemenjača obične bukve, starost 110 godina, površina 21,59 ha. Vrlo kvalitetna, zrela bukova sastojina sa stablimično i grupimično primiješanim hrastom kitnjakom i pojedinačnim hrastom lužnjakom, u fazi obnove oplodnom sječom. Do sada je izvršen pripremni sijek (2023. godine). Naplodni sijek planiran je u IV. kvartalu 2026. godine. U 2024. godini unesen je žir hrasta lužnjaka na 20 % površine odsjeka. Sastojina je vrlo kvalitetno pomlađena u najvećem dijelu pomlatkom obične bukve (30 – 60 cm). U dijelovima gdje je unesen žir, pomladak hrasta lužnjaka je vrlo brojan, uzrasta 20 – 30 cm. Od uzgojnih radova 2024. godine napravljena je njega pod zastorom, a 2025. godine tretiranje pepelnice na dijelu površine. U planu za ovu godinu je zaštita od pepelnice. Praćenjem stanja pomlatka i provođenjem potrebnih uzgojnih radova može se očekivati dovršetak obnove 2028. godine.

U GJ Pisanička Bilogora

Ispred Kuće Petra Preradovića

Član bjelovarskih lađara Hrvoje Zeman

Po završetku obilaska šume slijedio je posjet Kući Petra Preradovića u mjestu Grabrovnica, selu nekadašnje Đurđevačke šeste krajiške pukovnije. Tu se sudionicima pridružio i upravitelj Šumarije Pitomača Matija Balažić, dipl. ing. šum. Rodna kuća hrvatskog pjesnika i ilirca Petra Preradovića stara je vojno krajiška zgrada koja je u 19. stoljeću služila i za potrebe tadašnje Šumarije Grabrovnice koja je 1885. godine premještena u Pitomaču. Zgrada je do prije četrdesetak godina služila kao lugarnica. Kroz postav Kuće Petra Preradovića sudionike je provela voditeljica Interpretacijskog centra dr. sc. Vlatka Šelimber Ivanec. Postav prikazuje mjesto odrastanja Petra Preradovića u vrijeme Vojne krajine, njegovo školovanje za vojnika, buđenje ljubavi prema pjesništvu, povratak u rodno mjesto, pridruživanje hrvatskom narodnom preporodu, ljubavni i obiteljski život te pjesničko stvaralaštvo.

U večernjim satima prikazan je film „Lađa u New Yorku" o kojemu je govorio jedan od bjelovarskih lađara i sam sudionik veslanja oko Manhattna Hrvoje Zeman, dipl. oec.

Drugi dan, 25. travnja 2026., nastavak programa sjednice vodile su predsjednica Ogranka Bjelovar Martina Pavičić, dipl. ing. šum. i blagajnica Ogranka Valerija Slobodnjak, dipl. ing. šum. Program je započeo posjetom Šumariji Daruvar gdje je sudionike dočekao upravitelj šumarije Marko Cegledi, dipl. ing. šum., te je upoznao sudionike sjednice sa svojom šumarijom:

Šumarija Daruvar jedna je od trinaest šumarija Uprave šuma Podružnice Bjelovar ukupne površine 7.517,92 ha. Gospodari šumama i šumskim zemljištem koji se rasprostiru od zapadnih obronaka Papuka sve do rijeke Ilove koja je zapadna granica šumarije. Gospodarenje se vrši na dvije gospodarske jedinice i na četiri revira po dva na gospodarskoj jedinici. Šumarija obuhvaća područje grada Daruvara te općina Đulovac, Sirač, Končanica i Dežanovac.

Gospodarska jedinica Vrani kamen obuhvaća brdsko planinski predio Papuka, njome gospodare Šumarija Đulovac i Šumarija Daruvar. Područje gospodarenja Šumarije Daruvar je od jugozapadnih obronaka sve do Crnog vrha najviše točke zapadnog Papuka s 865 m n. v. na površini od 4.000,21 ha od čega je obraslo 3.875 ha. Drvna zaliha je 1.048.260 m³, a desetogodišnji etat 295.337 m³. Na toj jedinici stanište je bukovih i kitnjakovih sastojina, a uz glavne vrste još pridolaze gorski javor, jasen, mliječ, smreka i na najvišim dijelovima pridolazi jela.

Daruvarske prigorske šume nizinska su gospodarska jedinica Šumarije Daruvar. Obuhvaćaju veliko područje Poilovlja s područjem pritoka rijeka Toplice, Čavlovice i Bijele. Na sjeveru i istoku su prigorske šume koje se naslanjaju na gospodarsku jedinicu Vrani kamen, dok su na zapadu nizinske šume uz navedene rijeke. Ukupna površina Daruvarskih prigorskih šuma je 3.517,71 ha od kojih je 3.460,68 ha proizvodno. Ukupna drvna zaliha je 1.063.943 m³, a desetogodišnji etat 208.686 m³. Na području gospodarske jedinice šumarija uglavnom gospodari mješovitim sastojinama hrasta lužnjaka, kitnjaka, obične bukve, graba i jasena.

Šumarija zapošljava 47 djelatnika od kojih je 6 zaposleno na određeno vrijeme, a ostali na neodređeno vrijeme. Ukupno je zaposleno pet inženjera šumarstva, jedanaest šumarskih tehničara, dvije administratorice, pet mehaničara, a ostale radnike čine šumski radnici sjekači, šumski radnici i spremačica. Uz radove gospodarenja šuma, šumarija vrši uslugu popravka šumske mehanizacije za više šumarija u okruženju.

U sklopu gospodarske jedinice Vrani kamen nalazi se odjel 155, od naroda zvan Rimska šuma, koji čine četiri odsjeka, ukupne

Upravitelj Šumarije Daruvar Marko Cegledi

površine 19,47 ha koji pripada kategoriji šuma posebne namjene kao urbana šuma. Udaljen je 250 metara od centra grada i vrlo je posjećen od strane lokalnog stanovništva tako i turista.

U jednosatnoj šetnji gradom Daruvarom, koji se diči titulom najljepšeg i najuređenijeg malog grada kontinentalne Hrvatske, viđene su najznačajnije znamenitosti grada. Područje grada naseljeno je još od mlađeg kamenog doba. U vrijeme Rimskog Carstva stvoreno je naselje Aquae Balissae („jaka vrela") te je tradicija termalnog lječilišta duža od 2000 godina. Jedna od rimskih ostavština u gradu prezentirana je uvećanom replikom Carskoga mrežastog pehara na termalnom izvoru u središtu grada. To je bio stakleni pehar za vino koji je pronađen 1785. godine na prostoru Rimske park šume. Daruvar je sjedište Saveza Čeha Republike Hrvatske, a upravo su Česi pokrenuli proizvodnju piva u gradu u čijem središtu se nalazi Pivovara Daruvar. Od 1760. godine vlasnik dijela veleposjeda Sirač s područjem tadašnjeg mjesta Podborja postao je grof Antun Janković. On je zaslužan za razvoj modernog grada kojemu je prema ždralu iz obiteljskoga grba promijenio naziv mjesta iz Podborja u Daruvar (na mađarskom ždralov grad ili dvor). Obnovio je daruvarske toplice 1772. godine i učinio ih poznatim lječilištem. Između 1771. i 1777. godine sagradio je dvorac u Daruvaru koji se ubrajao među najljepše dvorce tadašnje Habsburške Monarhije, a nalazi se također u središtu grada s okolnim parkom. Ispred dvorca nalaze se dva stabla ginka od kojih dominira muško stablo koje je najveći i najstariji primjerak te vrste u Hrvatskoj s opsegom debla od oko sedam metara. Stablo je od 1967. godine zaštićeno kao pojedinačno stablo. Godine 2019. proglašen je Hrvatskim stablom godine, a 2020. godine osvojio je drugo mjesto u izboru za europsko stablo godine.

Ispod stabla najstarijeg ginka u Hrvatskoj

U nastavku šetnje obišao se Julijev park, jedan od najstarijih lječilišnih perivoja u kontinentalnoj Hrvatskoj, s dva kaptirana izvora termalne vode, Antunove kupke i Ivanovog vrela. Među brojnim ukrasima u parku nalazi se i poznata fontana s brončanom skulpturom iz 1927. godine kipara Antuna Augustinčića koja nosi naziv „Kupačica". Park je toga dana bio i mjesto održavanja Daruvarskog cvjetnog sajma.

Nastavka programa bio je u Lipiku s obilaskom Državne ergele Lipik i Vile dobre vode. Domaćini ovog dijela programa bili su revirnica Virna Krpan, dipl. ing. šum., i upravitelj Šumarije Lipik Slobodan Katunar, dipl. ing. šum. koji je za potrebe ovog teksta dostavio osnovne podatke o šumariji:

Šumarija Lipik jedna je od 13 šumarija UŠP Bjelovar. Površina joj je 10.207,54 ha, a od toga je 10.016,01 ha obraslo. Drvna zaliha iznosi 2.493.569 m^3 s tečajnim godišnjim volumnim prirastom od 62.893 m^3. Etat šumarije je 50.000 m^3, ali zbog vjetroloma iz 2023. godine smanjen je na 35.000 m^3. Glavne vrste drveća su: bukva (40,0 %), obični grab (16,6 %), hrast kitnjak (12,1 %) i hrast lužnjak (11,5 %), a od ostalih značajnijih vrsta to su jasen, bagrem, crna joha, lipa i smreka.

Šumarija ima četiri gospodarske jedinice: Blatuško brdo, Lugovi, Miletina rijeka i Rogoljica, koje dijelom pripadaju području ekološke mreže Natura 2000. Šume se prostiru od 105 m n. v. do 770 m n. v. između rijeke Ilove i ribnjaka Poljana na zapadu do zapadnih obronaka Psunja na istoku te na sjeveru od sela Uljanik i rijeke Bijele do rijeke Subocke i sela Rađenovci na jugu.

Najvećim dijelom šume pripadaju Požeško-slavonskoj županiji, a nešto manjim dijelom Sisačko-moslavačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj i Brodsko-posavskoj županiji.

U šumariji je zaposlen 51 djelatnik: upravitelj, 4 revirnika, 4 lugara, 8 pomoćnika revirnika poslovođa, 21 proizvodni radnik, 9 pomoćnih radnika, mehaničar, 2 administrativna djelatnika i čistačica.

Šumarija raspolaže s 4 traktora, a u vlastitoj režiji pridobije 70 % godišnjeg etata.

U vjetrolomu 2023. godine stradalo je preko 230.000 m^3 bruto drvne mase, a kao posljedica ratnih zbivanja još uvijek ima problema s gelerima.

U Državnoj ergeli lipicanaca Lipik

Obljetnica HŠD-a upisana na ploču u Vili dobre vode

Ergelu u Lipiku osnovao je 1843. godine grof Izidor pl. Janković. Status državne ergele ima od 1938. godine. Najteže razdoblje ergela je proživjela tijekom Domovinskoga rata kad je infrastruktura uništena, dio konja poubijan, a dio konja otuđen i prevezen preko Bosne i Hercegovine u Republiku Srbiju. Preživjeli konji vraćeni su 2007. godine u Lipik. Danas je u ergeli šezdesetak lipicanaca. Državna ergela Lipik od 2010. godine dio je Hrvatskog centra za konjogojstvo – Državne ergele Đakovo i Lipik. Godine 2024. svečano je otvorena nova ergela čime je završena prva faza izgradnje. U tijeku su radovi na drugoj fazi nakon čega će ergela imati svu potrebnu infrastrukturu za rad na provođenju i unapređenju uzgoja te očuvanju lipicanske pasmine konja.

Interpretacijski centar termalne baštine „Vila dobre vode" otvoren je krajem travnja 2025. godine. Smješten je u Ulici Marije Terezije, glavnoj lipičkoj ulici. Njegovim otvaranjem željelo se ukazati na kulturu liječenja vodom i na tradiciju Lipika kao lječilišnog mjesta kroz suvremenu i atraktivnu interpretaciju i prezentaciju. U podrumu i na prvom katu smještene su dvije stalne muzejske izložbe „Svijet u kapljici vode" i „Zlatno doba Lipika". Na drugom katu smještena je multifunkcionalna dvorana.

Terenski dio sjednice završio je zajedničkim ručkom u Lipiku. Poslije zahvale domaćinima iz Ogranka i UŠP Bjelovar od strane predsjednika HŠD-a akademika Igora Anića sudionici sjednice razišli su se svojim kućama.

Zahvala akademika Igora Anića predsjednici Ogranka Bjelovar Martini Pavičić i upravitelju Šumarije Lipik Slobodanu Katunaru